N°. 2755 | 1856.

DE TIJD.

NOORD-HOLLANDSCHE COURANT.

Dieu et mon droit.

Deze COURANT verschijnt te AMSTERDAM, Dagelijks, behalve des Zondags. Het abonnement voor 3 maanden is *f* 5.00; voor de buitensteden *f* 6.00; *franko* door het geheele Rijk.
Brieven, Gelden, enz. FRANKO te adresseeren aan het Bureau dezer COURANT.

VRIJDAG 23 MEI.

Advertentien van *Zes* regels en daar beneden worden tegen *f* 1.00 geplaatst; meer dan *Zes* regels tegen 15 cents de regel. — Voor alle advertentien wordt bovendien 35 cents zegelregt betaald. Voor groote letters betaalt men naar de plaatsruimte meer.

Uithoofde van den H. Sacramentsdag zal DE TIJD morgen [illegible] verschijnen.

AMSTERDAM, 21 Mei.

Nog tegen eenige andere dan de besprokene artikelen van het wets-ontwerp ter regeling van het lager onderwijs hebben wij deze en gene bedenkingen. Tot de ontwikkeling daarvan gaan wij thans over.

Volgens art. 1 omvat het lager onderwijs: het lezen, schrijven, rekenen, benevens de beginselen der nederlandsche taal, der geschiedenis, der aardrijkskunde en der natuurkunde. In het verslag wordt het afgekeurd, dat het besloten worde binnen den zeer engen kring, dien het wets-ontwerp daaraan geeft. Men wenschte, dat het, waar de behoefte der bevolking het medebrengt, verder mogt kunnen uitgebreid worden, terwijl het oordeel over het bestaan van die behoefte aan den gemeenteraad moest worden overgelaten. Tegenover dien uitgesproken wensch een paar vragen: zou men inderdaad in 't belang der maatschappij en der individuën, die inzonderheid de lagere scholen zullen bevolkeng, handelen, met tot eene bijna onbepaalde uitbreiding der aan het lager onderwijs gestelde grenzen de gelegenheid open te stellen? Zal men hen ten gevolge van een te hoog opgevoerd onderwijs meer of zal men hen minder geschikt maken tot het ijverig vervullen der pligten, die hun levensdeel zullen zijn? Eene ernstige vraag, welke men gemakkelijk uit het oog zou kunnen verliezen, wanneer men minder lette op den werkelijken toestand der dingen; doch die wij niet aarzelen te stellen, op het gevaar af, van, geheel ten onregte, van mindere ingenomenheid met de verstandelijke ontwikkeling der jeugd beschuldigd te worden. Eene andere vraag is deze: hoever de gewenschte uitbreiding der aan het lager onderwijs gegeven grenzen zou mogen gaan? Het verslag laat dit in het midden; doch ons schijnt het toe, dat dit in geen geval in 't onzekere mag gelaten worden. Of bleef dit onbepaald, zou het dan niet allezins waarschijnlijk zijn, dat in vele scholen, waar slechts lager onderwijs mag gegeven worden, aan het middelbaar onderwijs eene groote plaats zou worden ingeruimd? Wanneer het lager onderwijs onbepaald mag uitgebreid worden, en daarom niettemin lager onderwijs blijft, wat, waartoe het zich dan niet zou kunnen uitstrekken?

Behalve de uitbreiding der grenzen van het lager onderwijs, wordt nog daarenboven verlangd, dat andere vakken voor de lagere scholen verpligtend worden gemaakt, de elementaire vorm-leer overal, andere vakken echter alleen daar, »waar daaraan behoefte bestaat." Als zoodanig worden genoemd: het regtlijnig teekenen, de beginselen der wiskunde, het zingen, de gymnastiek, de beginselen der landbouwkunde en het onderrigt in handwerken. Bij die opsomming verzwijgen wij het niet, dat men welligt niet genoeg bedacht heeft, wat al en wat niet van de kinderlijke vermogens kan gevraagd worden. Niet dat wij het zingen bijv. uitgesloten wenschen; zelfs voor het regtlijnig teekenen is veel te zeggen. Maar de beginselen der wiskunde, te onderwijzen in de lagere school — is dat niet te veel? en zou daarbij het leeren van de eerste beginselen der rekenkunde geen gevaar kunnen loopen? Waar wij ons echter bepaald tegen moeten verklaren, is de gymnastiek. Men spreke niet van »het overgroot belang voor het welzijn van volgende geslachten," dat het onderrigt daarin verpligtend kan worden gemaakt. Wij gelooven dat dit »welzijn" van geheel andere oorzaken dan van het al of niet houden van gymnastische oefeningen afhankelijk is. Doch, al mogten zij meer dan wij meenen tot het ligchamelijk welzijn bij kunnen dragen, ook dan nog zouden wij er ons bepaald tegen verklaren. »Tot nu toe," zegt het verslag, »heeft men hier te lande veel minder dan elders aan de oprigting van afzonderlijke openbare scholen voor meisjes gedacht." Aan hen, die hunne gedachten over lager onderwijs hebben laten gaan, strekt dit veeleer tot verwijt, dan tot eer. Men mag er uit opmaken, dat zij veel te weinig aan het eerste en voornaamste, laten wij zeggen aan het *unum porro necessarium* gedacht, en veel meer gepraat hebben van het onafscheidbaar verband tusschen opvoeding en onderwijs, dan gelet op het eigenaardige en de gevaren der kinderwereld. Maar dat eigenaardige en die niet geringe gevaren, waaraan ook de schooljeugd blootstaat, vooral bij eene inrigting van de openbare scholen als die ten onzent, mogen daarom toch niet nog verder veronachtzaamd worden. En dat geschiedt, naar onze innigste overtuiging, bij de invoering van gymnastische oefeningen op de, nu in eenen anderen zin gemengde, scholen. Wij aarzelen dan ook niet met al den nadruk, die in ons is, daartegen te protesteeren en de wetgevers verantwoordelijk te stellen voor de onberekenbare en vaak onherstelbare schade, welke dientengevolge de zedelijkheid van het aankomend geslacht te lijden zou hebben. De feiten zijn reeds te over aanwezig, waaruit ook nu reeds ten overtuigendste blijkt, dat zij, in 't algemeen genomen, eer vermindert dan toeneemt. Wanneer men niet schroomt haar peil nog lager te zien dalen, dan haaste men zich de gymnastische oefeningen, in navolging van het wulpsche Griekenland, in onze gemengde openbare scholen in te voeren — oefeningen, waarbij niets te winnen valt, maar groot nadeel aan de zedelijkheid, bijna onvermijdelijk, zal toegebragt worden.

De redaktie van het orgaan der Ned. Hervormde Sijnode schaamt zich niet het volgende te schrijven:

»Men geloove dan nog aan de gehechtheid aan 't vaderland bij mannen, die er openlijk voor uitkomen, dat Ultramontaan en Katholiek een en 't zelfde is. De Ultramontaan kent geen vaderland dan *Rome* en hij veracht *Nederland*, zoolang 't niet onder *Rome* is. Daarom is bij den eigenlijken Ultramontaan vaderlandsliefde eene onmogelijkheid en daar zouden er zijn, die verstandig deden, met nooit weer in 't openbaar van hunne vaderlandsliefde te spreken. 't Is toch leugen."

Katholiek en ultramontaan — synoniem: zoo is het. Maar dan ook, dus konkludeert de *Kerkelijke Courant*, geen katholiek Nederlander, die niet zijn vaderland »veracht" en wien het niet verboden is van zijne vaderlandsliefde te spreken. Een katholiek Nederlander, die verklaart zijn vaderland lief te hebben, is een leugenaar en een huichelaar! 't Is verachtelijk.

Maar wat men dan toch, in 's hemels naam, op 't oog kan hebben met het verspreiden van zulke verachtelijke taal, van het lasterlijke van welke zij, die haar spreken, ten volle overtuigd moeten zijn? Wat anders dan het aankweeken van den geest van haat en vijandschap bij de protestantsche bevolking! Doch verbeeldt men zich dan dat het land er wel bij zou varen, wanneer die bevolking door geene andere gevoelens dan die van haat en vijandschap zou bezield zijn? Inderdaad, zij dragen het Vaderland eene wel zeer bijzondere liefde toe, dezulken, die voorwenden, dat door het opruijen der hevigste hartstogten zijn welzijn het meest kan bevorderd worden. Ongelukkig het land, waar een deel der bevolking aan hunne booze lastertaal het oor zou leenen.

Dat ten aanzien der kerkhof-vervolgingen de bekende cirkulaire van den minister van Justitie eene groote rol gespeeld heeft, dat, althans, die vervolgingen een aanvang hebben genomen na de uitvaardiging van die cirkulaire, is bekend. Welke waarde intusschen, welke verbindende kracht aan zulke cirkulaires toe te kennen? Wij hebben meer dan eens daaromtrent onze meening gezegd. 't Is daarom echter nog niet overbodig te vernemen wat ook anderen er van denken. Een korrespondent van de *N. R. Ct.* schrijft daarover het volgende:

»*Eene cirkulaire aan regterlijke collegien.* Is een minister bevoegd cirkulaires aan »regterlijke collegien" te rigten? Is een »regterlijk collegie" verpligt, circulaires van eenen dienaar der uitvoerende magt aan te nemen en er eenig regard op te slaan? Wij gelooven, noch het een, noch het ander. De minister, als een hoofd-ambtenaar der uitvoerende magt, kan cirkulaires laten rondgaan aan de ambtenaren, die onder zijne bevelen staan, aan procureurs en advokaten-generaal, aan officieren en substituut-officieren van justitie, maar de regterlijke magt, die een eigen zelfstandig bestaan heeft, heeft met zijne beschouwingen en aanbevelingen niets te maken. Het antecedent is niet zonder gevaar; het is een eerste stap. Onderwerpen onze regterlijke collegien er zich aan, buigen zij voor dezen ministeriëelen firman, zoo begeven zij zich op eene helling, waarlangs men gemakkelijk verder afglijdt. Is het eenmaal gewoonte, is het, om een leelijk woord te gebruiken, *geijkt*, dat regterlijke collegien, althans zedelijk verpligt zijn aan ministeriële cirkulaires en »aanbevelingen" gehoor te geven, dan is er weinig of niets meer noodig, om ze »aan te bevelen" *zóó*, of *zóó niet*, regt te spreken. Wat blijft er dan over van de onafhankelijkheid der regterlijke magt?

»Personen gaan voorbij, instellingen blijven. Wij vreezen niet voor den heer Donker Curtius, maar wij duchten de inkruipselen der ministeriele willekeur. De acteur zal aftreden, wanneer het stuk uit is. Maar als de rol op het répertore blijft staan, zijn wij van de gevolgen niet af. Een minister, die constitutioneel denkt en handelt, zal geene cirkulaires, geene »aanbevelingen" aan de regterlijke magt doen; maar hij wordt misschien opgevolgd door een ander, die niet zoo denkt en handelt en de plooi is eenmaal gegeven. Men zal altoos aanmatigende ministers vinden en altoos buigzame collegiën."

Uit een retrospektief artikel van de *Twentsche Courant*, waarin de ten vorigen jare tegen den Z. Eerw. heer pastoor van Borne gevoerde procedure herdacht wordt, deelen wij het volgende mede, dat tot waarschuwing moge strekken voor een ieder, die in een soortgelijk geval mogt verkeeren, om toch geen geoorloofd middel ter handhaving van zijn goed regt ongebezigd te laten. Aldus schrijft het genoemde blad:

»Wij verheugen ons, dat de uitspraak van het hoogste regts-kollegie in Nederland in de zaak van den WEH. Bierstraten, zoo bepaald en stellig heeft beslist, dat een kerkhof, omringd door een muur, heining of heg, is eene beslotene plaats, in den zin van art. 167 der Grondwet, en die hoedanigheid niet verliest daardoor, dat men van buiten kan waarnemen, wat binnen dezelve gebeurt, en gevolgelijk het binnen dezelve verrigten van kerkelijke plegtigheden, in kerkelijk gewaad, geene handeling is in strijd met de wet; zoodat men met grond mag vertrouwen, dat er voortaan geene regtsvervolgingen ter dier zaak meer zullen plaats hebben.

»Maar stelt dit gerust voor de toekomst, het onregt, wat, in den vorm van regt, tengevolge eener verkeerde opvatting en toepassing van de wet, gepleegd is, is daardoor niet hersteld, niet uitgewischt, maar blijft in de gevolgen voortduren, zoo daarin niet op eene afdoende wijze wordt voorzien.

»Voor zoo verre betreft de kosten, waarin de beklaagde is veroordeeld, en die door hem zijn voldaan, maar die met ontzegging van den eisch aan het openbaar ministerie ten laste van den Staat hadden moeten worden gebragt, kan de Staat, door teruggave van het betaalde, aan den beklaagde vergoeding geven, maar daarmede is niet hersteld, de, in een land van orde en goede justitie zeer ergerlijke *anomalie*, dat wegens eene volkomen gelijke handeling van twee bedienaren van den openbaren godsdienst, de eene bij een arrest van een provinciaal geregtshof, hetwelk in kracht van gewijsde is gegaan, is verklaard, *te hebben gehandeld in strijd met de wet*, en is veroordeeld in de kosten, terwijl de andere, bij een arrest van den Hoogen Raad, is verklaard daardoor *niet* in strijd met de wet hebben gehandeld, de kosten te dragen door den Staat; en het Kerkhof te Borne bij het eerste is verklaard: *niet te zijn eene beslotene plaats*, omdat hetgeen binnen hetzelve voorvalt, niet is onttrokken aan het OOG van diegenen, die zich daar buiten bevindt, terwijl bij het laatste het Kerkhof te Oudenbosch is verklaard *wel te zijn eene beslotene plaats*, in den zin van art. 167 der Grondwet, niettegenstaande men op eene lengte van 39 ellen, van de openbare straat *kan zien* al wat op die begraafplaats voorvalt. Hier komt nog bij, dat ingeval later de WEH. Bierstraten werkelijk de voorschriften der wet van 10 September 1853 mogt overtreden, hij voor den burgerlijken regter zou worden gesteld, en met toepassing van art. 9 der wet, er zou afkomen met de verklaring van in strijd met de wet te hebben gehandeld en veroordeeling in de kosten, terwijl daarentegen in gelijk geval, de WEH. Warnink, tot nog toe even onschuldig, en die dus even weinig recidivist

zou zijn als de WEH. Bierstraten, voor den strafregter zou hebben teregt staan, en, met toepassing van art. 12 der wet, zou worden gestraft met schorsing in de uitoefening zijner burgerschaps regten voor den tijd van 3 tot 10 jaren en met gevangenis van eene maand tot twee jaren, te zamen of ieder afzonderlijk.

»Wij betreuren het zeer, dat de WEH. Warnink het door hem ingesteld beroep in Cassatie, tegen het Arrest van het Provinciaal Geregtshof in Overijssel heeft ingetrokken; daar, ware dit niet geschied, dat Arrest zeer zeker door den Hoogen Raad zou zijn vernietigd, en omdat onder de gevallen in welke, volgens art. 409 van het Wetboek van Strafvordering, arresten kunnen worden vernietigd, niet is opgenomen het geval, dat iemand veroordeeld is, wegens eene geoorloofde daad, waarbij geene wet is overtreden, doch die te onregt als eene overtreding der wet is gekwalificeerd; in strijd met art 1 van het Wetboek van Strafvordering.

— Wij vernemen dat de *Natuurkundige afdeeling* der *Koninklijke Akademie van Wetenschappen* tot leden heeft benoemd de heeren S. Bosquet te Maastricht, D. Bierens de Haan te Deventer en A. W. M. van Hasselt te Utrecht, en dat deze benoeming door de goedkeuring des Konings is bekrachtigd.

— Het prov. geregtshof in Utrecht, regt doende in hooger beroep van korrektionnele zaken, heeft bij arrest bevestigd het vonnis den 20sten Maart ll. door de arrond.-regtbank van Amersfoort tegen den heer Mr. L. Zegers Veeckens, uitgever der *Amersfoortsche Courant* op de klagte van den heer Luyben gewezen. Wij vernemen, dat bereids kassatie tegen dit arrest namens den veroordeelde is aangeteekend.

— Er heeft onlangs te 's Gravenhage eene bijeenkomst plaats gehad van nederlandsche en duitsche kapitalisten die het plan hebben gevormd, om in het hertogdom Limburg steenkolenlagen op te sporen, en daarin slagende, tot de ontginning daarvan over te gaan, waartoe bereids koncessie is aangevraagd.

— Wij zijn verzocht het volgende te plaatsen:

»De keizerlijke russische legatie in de Nederlanden is belast van degenen, die aan Z. M. den Keizer eenige boekwerken of andere letterkundige voortbrengselen, voorwerpen van kunst of natuurlijke historie wenschen aan te bieden, — bekend te maken, dat het keizerlijk gouvernement heeft besloten geene andere bezendingen van dezen aard aan te nemen, dan voor zoo verre zij overgemaakt zullen worden door tusschenkomst der russische legatien in het buitenland. Bedoelde legatien hebben namelijk aanschrijving bekomen, zich met geene overmaking van dezen aard hoe ook genaamd, te belasten zonder daartoe vooraf de toestemming van het russische gouvernement bekomen te hebben. Zij die ondanks dit besluit, zich van andere middelen mogten bedienen om hunne bezendingen te doen toekomen, hetzij die onmiddelijk aan den Keizer, hetzij die aan het keizerlijk ministerie zijn gerigt, zullen zich zelven de ongelegenheden te wijten hebben, die daaruit voor hen zouden kunnen voortvloeijen."

— Men leest in het *Journal de Bruxelles*: »De in Holland gevestigde maatschappij tot bevordering der belangen des boekhandels, heeft aan den nederlandschen minister van Buitenlandsche Zaken een verzoekschrift ingediend tot sluiting van een traktaat met België, betrekkelijk den letterkundigen eigendom tusschen beide landen.

»Wij gelooven dat België met genoegen zulk eene overeenkomst zien zou, dat het er zelf veel bij winnen zou. Eenigen onzer vlaamsche schrijvers genieten in Holland een verdiende populariteit, en wij meenen dat er tegenwoordig in Holland meer belgische werken worden nagedrukt dan omgekeerd."

— Volgens het met de jongste mail bij het departement van Koloniën uit Suriname ontvangen berigt nopens den gezondheidstoestand aldaar, gedagteekend 21 April jl., heeft de gele koorts onder de manschappen van de bezetting op post Gelderland twee slagtoffers gemaakt, terwijl de evacuatie van eenige zware lijders dringend gevorderd werd. Overigens was de gezondheidstoestand onder de bevolking voldoende.

— Z M heeft benoemd tot konzul-gen. der Nederlanden te Frankfort a/M., tevens voor het keurvorstendom Hessen, groothertogdom Hessen en het hertogdom Nassau J. Rigaud, en den heer baron van der Duyn bevorderd tot raad van legatie en benoemd tot Ht. zaakgelastigde bij de sardinische Regering; den heer A. J. Machiels vergunning verleend, tot het aannemen en dragen der onderscheidingsteekenen van ridder der orde van den Zähringer Leeuw, hem door Z. K. H. den Prins Regent van Baden geschonken en aan Mr. J. van Andel op zijn verzoek eervol ontslagen als burgemeester van Krimpen aan de Lek, en als zoodanig benoemd P. E. G. de Vries.

— Uit Zevenhuizen in Groningen wordt het volgende gemeld omtrent een man, die zijne vrouw heeft willen vergeven: Het was middag en er zou gegeten worden. Terwijl de vrouw nog even naar buiten was, wierp de man spoedig het vergift in het etensbord der vrouw, terwijl in ieders bord het stuk of de saus reeds opgeschept was. Toen de vrouw binnen kwam, ging de man even naar buiten; onderwijl zakt eene spin van boven in het etensbord van de vrouw. Deze ziet dat, zij neemt de spin en werpt ze weg, doch eenige viesheid hierover doet haar besluiten de borden om te zetten; de man heeft het immers niet gezien, en alzoo kan het hem dus niet hinderen, zoo denkt zij. Ook de man komt weder binnen, zij beginnen te eten. Nu duurde het niet lang of de man spreekt van ongesteldheid, die hij ondervindt. De goede vrouw, van geen ander onheil bewust dan dat van de spin, verhaalt haren echtgenoot met deelneming dat geval met de spin en hoe zij de etensborden had omgezet, terwijl zij reeds gemoedelijk bezwaard wordt dat de man, tegen haar oogmerk, daarom in het ongeval komt. Hierop verklaart de reeds dubbel ongelukkige man met haast en schrik: »*in dat bord heb ik vergif gedaan!*" Na weinig tijds was de man een lijk. (*R. C.*)

DORDRECHT, 17 Mei. Ik verneem en acht het de vermelding waardig, dat eenige leeraaren en leden van de hervormde kerk besloten hebben zich eerlang te vereenigen, ten einde te beraadslagen wat hun, die het Christendom belijden, volgens de opvatting der dordsche vaderen, te doen staat bij de bestaande verwarring in dat kerkelijk ligchaam. Indien ik wel onderrigt ben, zal Rotterdam daartoe het vereenigingspunt zijn. (*Amst. Cour.*)

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

PARIJS, 19 Mei. Het berigt, dat de parijsche municipale kommissie 800,000 franken voor de doopplegtigheid des keizerlijken Prins aanwijzen zou, schijnt ongegrond te wezen. Zaturdag jl. heeft de gemeenteraad eene kommissie benoemd, om zich met den prefekt van de Seine te verstaan. Men denkt dat 4 à 500,000 franken besteed zullen worden voor de gehoemde feesten.

— Prins Oscar van Zweden is te Saint-Cloud aangekomen.

— De *Moniteur* bevestigd dat de senaat in overweging heeft genomen een voorstel van den heer Ch. Dupin tot oprigting van een monument ter eere van het leger in het Oosten en den Keizer. De senaat moet besloten hebben dat men slechts zou delibereren over het beginsel van de motie en dat men aan de Regering geheel en al de wijze van uitvoering, de keuze van de plaats waar het monument zoude worden opgerigt enz. zoude overlaten.

— Naar men verzekert, zal prins Napoleon, na zijnen togt door de noordelijke streken van Europa, zich naar Weenen begeven, om de keizerlijke familie aldaar te bezoeken, bij wijze van tegenbezoek van dat van aartshertog Ferdinand Maximiliaan te Parijs.

— Van alle zijden uit de departementen ontvangt men berigten omtrent de overstroomingen. Te Lyon zijn de kaden en laag gelegen straten onbegaanbaar. Te Chalons verkeert de toestand in even groot gevaar. De valleijen zijn meerendeels onder water. Van Lons le Saulnier tot aan de Saône, van Lyon tot Chalons en van Chalons tot Gray ziet men niets anders dan water, waarboven de daken der huizen uitsteken. Te Macon is het brug-gewelf eener waterleiding gesprongen. Het water stroomde met zulk geweld de huizen binnen, dat de bewoners de deuren met bijlslagen moesten vernietigen om het water dat de muren schudde een doortogt te laten. Verscheidene diligences hebben hare dienst moeten staken op den weg van Oleron naar Tarvel, tengevolge van een aardstorting te Montorij.

— De Seine, wier wateren eenige dagen zeer gezwollen waren, is sedert gisteren avond weder dalende. Ook uit eenige departementen wordt eene daling van het water gemeld.

— In de Onze Lieve Vrouwe kerk worden toebereidselen op eene groote schaal gemaakt voor den doop van den Kroonprins. Meer dan 100 werklieden zijn bezig met het schilderen van het gewelf van het middelschip en de zijgangen. De doopplegtigheid zal in het midden van het transept plaats hebben, hetwelk 60 metres lang is. Ook de troon, het altaar en het doopbekken zullen er geplaatst worden. Sedert 50 jaren is het de vierde maal, dat de eerwaardige kathedraal getuige van zoodanige plegtigheid zal zijn. In junij 1811 werd de Koning van Rome gedoopt, door den kardinaal Fesch. De Keizer Frans van Oostenrijk, door den prins v. Würtzburg vertegenwoordigd, was peter, en Mw. Lætitia, moeder van Napoleon, meter. Den 1sten Mei 1821 had de doop van den hertog van Bordeaux plaats; de plegtigheid werd verrigt door den Kardinaal-aartsbisschop van Parijs, de Talleyrand-Perigord, en het door Chateaubriand medegebragte water uit de Jordaan werd daarbij gebruikt. In Mei 1841, eindelijk, werd door Mgr. Affre, Aartsbisschop van Parijs, de graaf van Parijs, zoon van den hertog van Orleans, gedoopt.

— Bij de regering heeft zeer de aandacht getrokken hetgeen de heer de Magnito, prefekt van de Nièvre, gedaan heeft om de bedelarij te weren. Hij is begonnen met zorg te dragen, dat de waarlijk behoeftigen geholpen werden en in hunnen nood op eene duurzame wijze voorzien werd. Hij heeft de ingezetenen van zijn departement opgeroepen, en inzonderheid de groote grondeigenaars bewogen, om mede te werken ten einde door oogenblikkelijke opofferingen van den aanhoudenden last van rondtrekkende scharen van bedelaars bevrijd te worden. Door inteekeningen heeft hij eene som van ongeveer 250,000 franken gedurende vijf jaren bijeengebragt. Vervolgens werden in alle gemeenten, waar nog geene armbesturen bestonden, deze kosteloos opgerigt. Daarna begaf zich de prefekt naar alle plaatsen, om de verpleging van oude lieden en zieken te verzekeren. Zoodra nu behoorlijk voor alle hulpbehoevenden gezorgd was, werd de bedelarij streng geweerd. De bedelaars en vagebonden werden tot een regelmatig leven en tot arbeid gedrongen, opdat zij in hun levensonderhoud konden voorzien. De Regering schijnt er over te beraadslagen om dit stelsel meer algemeen te maken.

— De Mei-aflevering van het *Journal des Economistes* behelst het volgende berigt, ten bewijze dat het stelsel van vrijen handel meer en meer veld wint: »Indien wij wel onderrigt zijn, en dit gelooven wij, hoewel dit gerucht onder alle voorbehoud mededeelende, dan zoude de regering voornemens zijn, binnen zeer korten tijd alle verbodsbepalingen af te schaffen, en die door hooge regten vervangen. En zoude een einde gekomen zijn aan het stelsel van prohibitie, hetwelk gelijk men weet eene zeer groote plaats neemt in onze handelswetgeving."

— De spanning onder de bevolking van Tessino, die zoo lang heeft geduurd tengevolge van den uitslag van het proces dat het gansche land bewoog, schijnt af te nemen. Kolonel Bourgeois schijnt krachtdadig tegenover het kantonaal gouvernement gehandeld te hebben, dat gelijk bekend is, aan het verregaandst radikalismus is overgegeven. De stad Luzano heeft luide de schandelijke buitensporigheden afgekeurd, die in de hoofdplaats van het kanton werden bedreven.

De revizionaristen hebben in het kanton St. Gallen een nederlaag geleden. De groote meerderheid der inwoners hebben het verzoek van den grooten raad om de kantonnale konstitutie, die sedert 1831 bestaat, te wijzigen, afgewezen.

ENGELAND.

LONDEN, 19 Mei. Volgens de *Times* zal de kanselier der schatkist heden bij de weder bijeenkomst van het parlement een tweede budget indienen, waarbij de kosten van het leger, die eerst geschat werden op £ 34,000,000 verminderd worden op £ 21,000,000.

— Heden werd door lord Clarendon in het Hoogerhuis op eene interpellatie te kennen gegeven, dat Engeland in de zaken van Centraal Amerika alleen tegen Nicaragua intervenieert, om de eigendommen der britsche onderdanen te beschermen. Alle interventie in de binnenlandsche aangelegenheden van die Staten wordt door Brittanje geweigerd.

Ook zeide hij dat de Cirkassiers zich tot de Koningin hadden gewend om hunne onafhankelijkheid te eischen. De edele lord bragt in herinnering, dat de Cirkassiers geene trouwe geallieerden gedurende den oorlog geweest waren.

Ten slotte gaf spreker kennis, dat de sardinische notas aan het parlement zullen worden medegedeeld.

In het Lagerhuis heeft de kanselier der schatkist een overzigt gegeven van den staat van 's lands financiën. Na aftrek van 17 millioen voor de uitgaven voor het leger en de marine, bedraagt het deficit 10 millioen. Om dit te dekken zal de buitengewone belasting op de inkomsten gedurende dit en het volgende jaar nog geheven worden en verder tot die dekking de leening van 5 millioen strekken. Het dan nog te kort komende zal gedekt worden door de uitgifte van schatkist-bons, terugbetaalbaar uit de toekomstige opbrengst der belastingen. De belastingen zullen verder geene vermindering ondergaan.

Op eene vraag van den heer Disraëli antwoordde lord Palmerston dat het traktaat van 15 April alleen Turkije betreft en niet van toepassing is op Italië. De Italianen kunnen bewijzen of zij in staat zijn zich zelven te regeren. Engeland zal hoegenaamd geen deel nemen aan pogingen, welke ten doel mogten hebben de bestaande regeringen omver te werpen.

— De Londensche *Globe* beschouwt in een hoofdartikel het drievoudig verbond, door Oostenrijk met de Westersche mogendheden tot verdediging van Turkije gesloten. Het Ministeriele blad spreekt als ware Oostenrijk een engelsch wingewest, en geeft te kennen dat het op inschikkelijkheid, bescheidenheid en edelmoedigheid van het Engelsche gouvernement mag staat maken, doch daarvan niet te veel vergen moet, daar de Britsche bewindslieden de publieke opinie van hun land ontzien moeten waar het de zaak der konstitutionele vrijheid op het vastenland geldt.

— Ondanks de veelzijds aangewende pogingen, om

de geringe volksklasse tot eene demonstratie aan te zetten, wegens het ophouden der militaire muziek in de parken des Zondags, en in weerwil, dat eene aanzienlijke massa menschen daar gisteren was zamengevloeid, zijn er, dank hebbe de goede voorzorgsmaatregelen der policie en het slechte weder, geene ongeregeldheden plaats gegrepen, en is de menigte rustig huiswaarts gekeerd.

— Den 17den dezer zijn de debatten in de zaak van Palmer vervolgd. De eerste getuige was George Bates, een pachter, die eenige bijzonderheden mededeelde betreffende de paardenstoeterij van mr. Palmer. Daarop volgde mr. Thomas Blizzard Curling, heelkundige bij het hospitaal te Londen. Deze getuige verklaarde dat hij zich speciaal had bezig gehouden met de tetanos, krampachtige aandoening der spieren. Deze ziekte ontstaat of door zich aan koude of aan vochtigheid bloot te stellen, of door kwetsuren.

Hij is van meening dat Cook deze ziekte onder een van deze beide gewone vormen niet gehad heeft. Maar sommige vergiften kunnen ook de verschijnselen te weeg brengen, welke doorgaans de tetanos vergezellen, namelijk de nux vomica, en de strichnine. De derde getuige, de geneesheer Todd, beschrijft de verschijnselen van vergiftiging door strichnine, en eindigt aldus: ik geloof dat de bij Cook waargenomen verschijnselen, tot tetanos, veroorzaakt door strichnine doen besluiten.

Overigens zij hier gezegd, dat dit proces in de hoogste mate de belangstelling der gemoederen alhier bezig houdt. Ongetwijfeld zal het verhoor nog verscheidene dagen duren eer het afgeloopen is. Op het einde der voorlaatste zitting heeft de prezident, lord Campbell, die maar al te goed besefte, hoe vermoeijend deze langdurige zittingen zijn, voorgesteld, dat de leden der jury den volgenden morgen, voor het aanvangen der zitting, buiten de frissche lucht zouden gaan inademen.

Een ander regter, de heer Alderson, heeft den raad gegeven dat men de leden der jury vergunning zou verleenen, om in den tuin van de Temple te gaan wandelen. De leden der jury hebben zich dan ook den volgenden morgen onder bogeleiding der sheriffs, naar den tuin der Temple begeven, van waar zij naar het hof geleid werden, en morgen, Zondag, zullen zij zich naar Woodfort, in den omtrek van Londen begeven, om eene wandeling in het bosch te doen.

— De *Shipping and Mercantille gazette* deelt allerlei treurige berigten mede van den toestand der Kaapverdische eilanden. De droogte en de slechte oogst hadden hongersnood en vreesselijke ziekten ten gevolge, waarvoor men bijna geene redmiddelen zag.

— Brieven uit Bolivia melden, dat men aldaar eene zamenzwering had ontdekt, welke ten doel had generaal Santa Cruz tot prezident te proklameeren. Zeven der zamenzweerders waren onmiddellijk gevat en ter dood veroordeeld. Men wist dat zij deelgenooten hadden, doch zij hebben geweigerd die te noemen. Een jeugdig officier, die ook bij het komplot betrokken was, verraadde later een hoofdofficier, die bij het departement van oorlog geëmploijeerd was, en deze verraadde vervolgens de overigen, zoodat de Regering ten laatste al de draden der zamenzwering in handen had, welke overigens vertakkingen had in alle deelen der republiek. Het dient hier nog gezegd te worden, dat de prezident, Cordova vroeger niet alleen aan al de wegens staatkundige misdrijven vervolgde personen amnestie heeft verleend, maar ook aan generaal Santa Cruz vergund heeft op het grondgebied der republiek terug te keeren, en hem zelfs zijn pensioen heeft teruggeschonken.

DUITSCHLAND.

WEENEN, 20 Mei. Berigten uit Konstantinopel van den 10den melden dat tusschen de Porte en de westersche mogendheden eene konventie is gesloten, betrekking hebbende op de ontruiming van turksche grondgebied door de geallieerde troepen. Deze ontruiming zal niet eerder dan binnen zes maanden geheel en al afgeloopen zijn.

— In de *Bilancia* van Milaan, leest men het volgende:

»Engeland vordert dat in den Kerkelijken Staat het bestuur door leeken gevoerd, en eene volstrekte scheiding tusschen de wereldlijke en geestelijke zaken gemaakt worde. Maar waarom wordt dan niet aan het britsche Parlement door het londensche kabinet voorgesteld, aan de Koningin van Groot-Brittanje haar oppergezag in godsdienstzaken, en aan de anglikaansche geestelijkheid haren mateloozen rijkdom te ontnemen?"

»Engeland heeft zich steeds zeer vijandig jegens Napels betoond; doch het ongelijk is niet altijd aan den kant der afwezenden. De napelsche regering was op het parijzer kongres niet tegenwoordig; maar zij zal zich voor gansch Europa weten te regtvaardigen. Intusschen zullen wij voortaan de feiten, zoowel als ze van onze berigtgevers vernemen, bekend maken. Zij bewijzen dat het Koningrijk der Beide Siciliën in eenen staat van steeds toenemende welvaart verkeert."

BERLIJN, 20 Mei. Per telegraaf is het berigt ontvangen dat de Tzar heden naar Warschau is vertrokken.

— De eerste uit Lubeck naar St. Petersburg vertrokken stoomboot is gelukkig door het ijs heen den 18den dezer voor die stad aangekomen.

— Men verzekert, dat de wet, houdende regeling van het gemeentewezen voor de Rijnprovinciën, welke in laatste zitting van de wetgevende magt is goedgekeurd, zeer spoedig zal worden uitgevaardigd. Een kon. dekreet bepaalt dat de steden beneden de 10000 inwoners, als zij daartoe de aanvraag doen het voordeel der wet zullen erlangen.

— Nopens den Sondtol verneemt men, dat tusschen Pruissen en Engeland onderhandelingen zijn aangeknoopt, met het doel, om laatstgenoemde mogendheden over te halen tot aanneming van de jongste voorstellen van het Deensche kabinet, welke voorstellen reeds door Rusland Zweden en Oldenburg zijn goedgekeurd. Men heeft alle reden om te verwachten, dat die onderhandelingen tot een gunstig rezultaat zullen leiden en deze quæstie aldus op eene vredigende wijze zal worden opgelost.

— Uit Dantzig wordt eene zeer bedroevende gebeurtenis medegedeeld: een jong zee-officier begaf zich, in gezelschap van zijn meisje, naar een groot gezelschap te Oliva, en plaagde eenige dames, door haar met een kikvorsch te dreigen, die hij in de hand hield. Na het dier weggeworpen te hebben, raakte hij zijn gezigt met de hand aan. Een onbeduidend zweertje, dat hij op of in de nabijheid van lip had, begon weldra zoo pijnlijk te worden, dat hij in allerijl naar Dantzig terugkeerde en geneeskundige hulp inriep. In weerwil van eene spoedig bewerkstelligde operatie, overleed de ongelukkige twee dagen later onder verschrikkelijke smarten.

— Te Gothenburg in Zweden overleed onlangs zekere X... meermalen wegens woekerhandel veroordeeld en bekend als de voorwerpen welke hem tot pand werden gegeven behoudende, indien men die niet stipt op den vervaldag loste. Voor zijn afsterven heeft de man evenwel berouw over zijne handelwijze gevoeld en bij testament aan zijne schuldenaars, meestal arme soldaten en landlieden, het hem verschuldigde geschonken met last aan hen de bij hem beleende voorwerpen terug te geven. Het overige van zijn vermogen legateert hij aan de stadsscholen en andere weldadige instellingen van Gothenburg.

— Een Mainzer dagblad, dat goed onderrigt zegt te zijn, meldt dat de Keizer van Oostenrijk in den loop van dezen zomer aan de oevers van den Rijn zal komen en Koning Lodewijk van Beijeren in zijne rezidentie Ludwigshöhe in den Paltz een bezoek geven.

BELGIE.

BRUSSEL, 20 Mei. De behandeling der zaak van *la Nation* voor het hof van assises, op 22 dezer bepaald, is uitgesteld, doordien de uitgever van het blad appel heeft aangeteekend tegen de beslissing der raadkamer, waarbij hij in staat van beschuldiging is gesteld.

STADSNIEUWS.

BURGERLIJKE STAND.

AMSTERDAM, 21 Mei.

GETROUWD (20 Mei): L. Q. P. Mirani met J. W. M. Franken.

BEVALLEN (16 Mei): G. J. Kok, geb. Brinkhuis, D. — (17 Mei): C. J. Lamberts, geb. Donker Curtius, Z. — H. Schuurman, geb. Moschanar, D. — (18 Mei): E. C. van Duyl, geb. Keyzer, Z. — J. L. van Engelen, geb. Caron, Z.

OVERLEDEN (16 Mei): H. C. Stolte, 15 j. — (17 Mei): W. Gillieron, 28 d. — (18 Mei): S. M. C. van der Sprong, 5 maanden.

Wisselkoers.

Parijs	2/m.	f 55 9/16	Liverpool	2/m.	f 39½
	zigt	56½	Napels		85
Bordeaux	2/m.	55¼	Petersburg		1,79
	zigt	55¾	Weenen	6 w.	24¼
Madrid	3/m.	225	Augsburg		85½
Cadix		[illegible]	Frankfort		98½
Sevilla		[illegible]	Hamburg	2/m.	[illegible]
Bilbao		242		zigt	[illegible]
Lissabon		41½	Londen	2/m.	11,80
Porto		41½		zigt	11,92½
Genua	2/m.	45¾	Rotterdam		⅛

BUITENLANDSCHE BEURZEN.

ANTWERPEN, 20 Mei. Belg. leen. 2½ pc. 55; Obligatiën 3 pc. —; id. 4½ pc. 97⅛; Spanje 1—3 pc. 24 11/16; Binnenl. 3 pc. 40⅝; Romeinen 5 pc. —; Oostenrijk Met. 5 pc. 83⅞; id. Nat. 5 pc. 84⅞.

PARIJS, 20 Mei. Fransche 4½ pc. —.—; 3 pc. 75.60; 3 pc. Spanje 41, id. 1¼ pc. 25; 5 pc. Met. —; Rom. Leen. 92½.

LONDEN, 20 Mei. Cons. 94½; Spanje buit. 3 pc. 44¾; id. 1¼ pc. 25¼; Comité-Bew. 5⅝; Pass. 7; Rusl. 5 pc. 105; id. 4½ pc. 94½; Holl. 4 pc. 93; id. 2½ pc. 63¼; Sard. 5 pc. 93½; Braz. 99; Peru 4½ pc. 76½; Gren. uitg. 7; id. werk. 18; Mexiko 3 pc. 23⅜; Portugal 4 pc. 45; Echador 4½; Grieken (blaauwe) —; Turkije —; Wissel op Amst. —.—.

WEENEN, 20 Mei. Met. 5 pc. 84⅝; id. 4½ pc. 74⅞; Bank-Aktiën 1110; Credit Anst. 392½; Wissel op Londen 10.03, Amst. —; Parijs 119; Goud —; Zilver 3½.

BERLIJN, 20 Mei. 3½ pc. Pr. Staatsch. —; 5 pc. Rusland 105⅛; id. 4½ pc. —; Wissel op Londen 2/m. 6 Th. 23⅛; Parijs 80⅙; Amst. 143½; Weenen —; Petersburg 105.

HAMBURG, 20 Mei. Spanje 1¼ pc. —; id. 3 pc. 23⅞; Rusl. 5 pc. 100⅛; 3 pc. Mexikanen 13½; 5 pc. Sardinië —; Wissel op Amst. 36.15; Londen 3/m. 13,3⅞; id. kort 13,6½.

FRANKFORT, 20 Mei. 5 pc. Met. 83½; 1 pc. Spanje binnenl. 25 1/16; id. 3 pc. 40⅝; Wissel op Londen 3/m. —; Parijs —; Weenen —; Amsterdam —.

PRIJS-COURANT DER EFFEKTEN.

	pCt.	19 Mei 4½ u.	gebl.	20 Mei 4½ u.	gebl.
Nederl., Werkel. Schuld a	2½	63 11/16	63 1/16 a	63 15/16	63 11/16
Dito Dito	3	75½	75½	75⅝	
Dito Dito	4	94 1/16	94		
O. I. Leening 1844	4	93⅝	93		
Amortis. Syndik.	3½		89½		
Handel-Maatschappij	4½				
Aand. Rijn-Spoorw.	4½	99⅝			
" Holl. Spoorw.-M.					
Obligatiën	4½				
Maatschappij van Weld.	4				
Aand. Ned. Bank					
België	2½				
Dito bij *Rothschild*	2½		51½		
Frankrijk, Obligatiën	3				
Spanje, Onbep. Stukken	1¼	24 15/16	25 5/16	25⅜	25 5/16
Dito	3	44½	45		
Dito Binnenl. à 6/m.	3	40½	40 9/16	40⅝	
Coupon-Bewijzen			5⅜	5 11/16	5 11/16
Amortisable Schuld			7¼		
Portugal, te Londen	3	45 9/16	45 9/16	45⅝	45 9/16
Dito Uitgestelde					
Rusl., bij *Hope* 1798 en 1816	5	103	103⅛	103¼	
Dito Dito 1828 en 1829	5	101⅝	101½	101⅝	
Cert. bij dito 1831 en 1833	5	90¼	91		
Dito	4½	92¾	93⅛		
Dito bij *Hope*	4	83¾	84¼	84½	
Dito bij *Stieglitz en C°.*	4	83⅛	83¾	84	
Dito bij id. 5de Serie	4				
Certifikaten te Hamburg	5				
Inschrijving in Assignat.	6	61¾	61¾		
Certifikaten van dito	6	62⅞	63	63¼	63⅛
Polen, Certifikaten	4	77⅛			
Dito Aand. met Lot. fl. 500			154		
Oostenrijk, Metalliek	5	79⅝	79½	79⅝	79 9/16
Dito Nationale	5	80 7/16	80¼	80½	80⅜
Dito Nieuwe 1847	2½	40¾	40 11/16	40¾	40 11/16
Dito 1851 en 1852	2½	40¾	40 11/16	40¾	40 11/16
Dito Nieuwe	5	86	85¾	85⅞	
Dito 1854	5	86	85¾	85⅞	
Ween. Bank bij *Goll en C°.*	5				
Dito	4				
Aand. met Loting fl. 250					
Nieuwe dito 1854					
Pruiss. Aand. 1854	3½				
Amerika, Bank-Aktiën Cert.					
Dito Orig.					
Napels, Cert. *Lam. en Bouwer*	5				
Sardinië	5				
Denemarken, Leen. te Lond.	3				
Louisiana bij *Hope*	5				
Braziliën	5				
Dito 1843	4½				
Mexiko	3	22	22⅛	22⅜	22¼
Dito Onbepaalde	3	22	22⅛	22⅜	22¼
Peru	4½		[illegible]	[illegible]	
Grenada, à £ 100	2½	17⅛	17⅜	17⅜	
Dito Uitgestelde		7 5/16	7¼		
Ecuador à £ 100					
Venezuela, à £ 100	4½	28⅝	28⅞		
Dito Uitgestelde	1½	12⅞			
Grieken, te Londen	5	4⅜			

N. 5 pc. Stiegl. 82; O. 90 15/16, 91⅛; O. B. A. f 1300; O. Credit f 291, 292; Sp. 112, 118, 112; B. Sp. 48½, 50½; Gren. onb. 17⅛, ⅜; Venez. onb. 28⅞.

Met uitzondering der spaansche fondsen, van welke belangrijke partijen tot veel verhoogde koers van de markt genomen werden, waren de overige binnen- en buitenl. fondsen bij levendigen handel, prijshoudend. In Crediet-Actiën heerschte op nieuw veel levendigheid, en werden zij hooger verhandeld.

Koers van het Geld: Beleening 4 pCt., Prolongatie 4½, 5 pCt., Diskonto 4 pCt.

HANDELSBERIGTEN.

GRAANMARKT.

SCHIEDAM, 20 Mei. Rogge. Verkocht 131/2 ℔ Mansheimer f 236 kont.; f 238 6/mnd.; 128/2 ℔ Libau f 242 kont. — Moutwijn f 21½; Jenever f 26,50; Amst. Proef f 27,75, per Ned. vat zonder fust, zonder de belasting.

ANTWERPEN. 20 Mei. *Granen* gesouteneerd, doch de vraag voor Tarwe was onbeduidend. Eene kleine partij inl. is met f 18¾ a f 18⅞ per 70 kilo betaald. Rogge gezocht. Amer. f 11 a f 11¼ en inl. f 11⅜ a f 11⅝. Gerst schaarsch en gewild: Inl. f 9 en Zeeuwsche Zomer f 8¾ per 62 k°. Amer. Maïs fs. 16 per 80 k°. Amer. Meel met fs. 45½ per vaatje betaald.

Koffij met meerdere vraag en zijn verscheidene partijtjes Braziel voor kons. verhandeld. Nog zijn afgedaan 22 stuks voor van de kust van Afrika aangebragt per *Adèle* c. 500 v. bruine Amer. *Harst* a 2½ Engr. c. 50,000 k° Geraffineerde *Suiker* en c. 1000 balen gepelde Arracan- en Bengalsche *Rijst*.

LONDEN, 19 Mei. *Graanmarkt*. Blanke Eng. Tarwe met goede vraag tot laatste Maandag's prijzen, roode d°. ging echter langzaam af; beste kw. gingen tot vorigen prijzen af, doch 2d°. kwal. waren 1 s. per quarter lager. Vreemde Tarwe vast en gesouteneerd. Gerst weder iets lager. Boonen onveranderd. Erwten gingen traag af. Fijne Haver met goede vraag, 6 d. per quarter hooger.

Indigo. Heden passeerden 2778 kn. den hamer, daarvan 988 opgehouden, en 1437 uit de veiling terug genomen, zoodat slechts 353 kn. verkocht zijn.

Talk vast; PYC. in loco 46 s. 3 d.; op Mei en Junij 46 s. op Oct. en December 45 s. 6 d.

NEW-ORLEANS, 3 Mei. *Katoen.* Deze is cirka verkocht 22000 en ontvangen 29000 b. Middling 10¾ s.
Koers op Engeland 9⅝ % premie.
Vracht naar Liverpool $\frac{5}{16}$ s.; naar Havre ¾ c.
CHARLESTON, 2 Mei. *Katoen.* Deze week verkocht 10156 bn. Op de berigten per *Persia* zijn prijzen ⅛ a ¼ c. gemonteerd doch de markt luidt kalm; middling 10¾ a 11¼.
Rijst. Met beperkte vraag; hoewel de aanvoeren klein zijn is de markt flaauw en lager. Ontvangen 1088 Tierces, waarvan een gedeelte a Doll. 3⅝ a 4⅛ afging.
Meel en *Graan* zonder handel.
Vrachten onveranderd. Naar Liverpool $\frac{5}{16}$ s.
Koers op London 9 a 9⅛ % premie.

SCHEEPSTIJDINGEN.

BINNENGEKOMEN:

VLISSINGEN, 17 Mei. Van Boven, Minerva, Batavia naar Middelburg.

RIVIER-VAART.

AMSTERDAM, 21 Mei in lading naar:

Keulen	J. Grenshauzer, Die Gebruder.	
"	D. Kollman, Colln N°. 10.	
Mainz	W. Keller, Mainz N°. 6.	
Frankfort	C. Weingartner, Frankfort N°. 26.	
Urdingen	J. Otten, Johanna.	
Ludwighaven & Manheim	J. Brilmeijer, Aeolus.	
Manheim	P. M. Fischert, Fortuna.	
Dusseldorp & Neus	C. F. Haasters, Niederrein N°. 10.	
Wesel	P. J. Balck, Vr. Rebecca.	
Ruhort	A. Meijer, Mozart.	
Rijnhoogte	ARNHEM 20 Mei 3 el 65 duim.	
	KEULEN 20 „ 17 vt. 8 „	

Advertentiën.

(2144) ONDERTROUWD: H. O. JANSEN, van *Schiedam*, en J. H. HOPPE.

AMSTERDAM, 21 Mei 1856.

(2141) Heden overleed in den ouderdom van 47 jaren, mijne hartelijk geliefde Echtgenoot MARIA GEERTRUIDA HERMANA VAN DELDEN, na eene gelukkige Echtvereeniging van 7 jaar, en tijdig voorzien te zijn geweest van de H. H. Sacramenten der stervenden, diep betreurd door mij en verdere betrekkingen.

H. WIEGMAN.

OLDENZAAL, den 18 Mei 1856.

(2143) Die iets te vorderen hebben van; verschuldigd zijn aan; of iets onder hunne berusting mogten hebben betreffende den boedel en nalatenschap van den Heer JOANNES HENRICUS MEIJERAAN, laatst zonder beroep, gewoond hebbende en overleden zijnde op de Spiegelgracht bij het Spiegelplein, vroeger *Koopman en Winkelier in Koffij, Thee en Kruidenierswaren*, op de Oude Schans bij de Montalbaanstoren te Amsterdam, gelieven daarvan voor den eersten Julij 1856 schriftelijk opgave te doen ten kantore van den Notaris N. J. VAN DER MEULEN te Amsterdam.

(2145) Die iets te vorderen hebben van, verschuldigd zijn aan of onder zich hebbende, behoorende tot de nalatenschap van den Zeer Eerw. Heer M. P. VAN LEEK, in leven R. K. Pastoor te *Marmelen*, en aldaar op den **5 Mei 1856** overleden, gelieve daarvan opgave, betaling of aangifte te doen vóór den 30 Mei e. k. aan den Zeer Eerw. Heer H. J. VAN LEEK, R. K. Priester en Pastoor te *Bodegraven*, of ten kantore van den Notaris VAN GEYTENBEEL te *Harmelen*.

R. K. Kiesvereeniging
REGT VOOR ALLEN.

Gevestigd te 's Gravenhage.

Wordt aanbevolen tot Lid der Provinciale Staten van Zuid-Holland:

E. B. Baron Wittert van Hoogland.

(2140)

FABRIEK EN MAGAZIJN

VAN

Gouden, Zilveren en Zijden Borduurwerken, Galonnen, Franjes en Kwasten, alle soorten van **Gouden, Zilveren en Zijden Stoffen, Zilverwerken, Koper Vergulde en Verzilverde Kerksieraden,** enz., van

PAULUS SUTORIUS & C°.
Singel, F 365 te Amsterdam.

(2134)

Iemand van de R. Kath. Godsdienst, 22 jaren oud, die zijn Examen als **Apotheker** gedaan heeft en de beste getuigschriften kan produceren, wenschte wel, op billijke voorwaarden, bij een geloofsgenoot als **Provisor** of als **Bediende** geplaatst te worden. *Franco* adres Letter A. B. C. aan het Bureau dezer Courant. (2142)

Jufrouw STEULTJES, geb. JONKER, eerste Rozengracht bij de Ravenbrug te Amsterdam is in 4 weken tijds door het gebruik van een **GOLDBERGERSCHEN KETTING** redicaal genezen van eene verlamming van het regterbeen door rheumatische pijnen veroorzaakt. Het was van onder den voet tot boven de knie sterk opgezwollen en zwaar als lood, de gewrichten waren stijf en uiterst pijnlijk. Reeds den eersten nacht hielp de Ketting en had er merkelijke verzachting van pijn plaats, in 8 dagen had dezelve opgehouden en kon de patient alweêr alleen het bed uitkomen; zoo nam zij dadelijks in beterschap toe tot zij heden 16 Mei zelve naar ons toegekomen is om deze verklaring af te leggen. Zij weet dat er velen zijn die aan deze ziekte lijden en uit deernis en mededoogen verzoekt zij hare genezing algemeen bekend te maken, om anderen den weg te wijzen hoe zij van hun lijden bevrijd kunnen worden.

VERKOOPHUIS.

Alle rheumatische ziekten, verlammingen, gewrichtspijn, hoofdpijn, oorpijn, kiespijn, maagkramp, krampkolijk, kramp, in de borst en in de kuiten, knubbeljicht, verstijving in de leden, aangezigtspijn, zenuwziekten worden zeker en spoedig door **GOLDBERGER'S KETTINGEN** genezen. Zij kosten *f* 1.80 — 2.70 — 3.60 — 5.40. (2139)

KOOPJES.

Voor *f* **2,50** in plaats van *f* **9,00** zal D. NOOTHOVEN VAN GOOR te *Leyden*, zoolang de vooraad strekt, afleveren, het beroemde werk van Dr. A. DIEZMANN, getiteld:

Reize om de Wereld. Zijnde eene geregelde verzameling van het wetenswaardigste, hetwelk de ontdekkingsreizen opleveren van MAGELLAAN, TASMAN, DAMPIER, ANSON, BYRON, WALLIS, CARTERET, BOUGAINVILLE, COOK, LAPEROUSE, BLIGH, VANCOUVER, D'ENTRECASTEAUX, WILSON, BAUDIN, FREYCINET, FLINDERS, PORTER, DUPERREY, KRUSENSTERN, KOTZEBUE, BELLINGHAUSEN, BASIL HALL, PAULDING, BEECHEY, DUMONT D'URVILLE, LAPLACE, LUTKE, DILLON, MORELL, en anderen. 3 groot octavo dln. met 1133 pag. druks.

Voor **60** Cents in plaats van *f* **1.80.**

Neerlands Heldendaden ter zee.

Een Leesboek voor Jongelingen door P. Weeda, 2 deelen met 688 pag. druks.

Voor *f* **8,30** in plaats van *f* **31,60.**

Beschrijving der Kleeding, Equipement en Wapening van de Nederlandsche Land-, Zeemagt en Schutterijen, versierd met 63 gekleurde platen, geb. in heel linnen band. — Alle Boekhandelaren nemen bestellingen aan. (1947)

(2133) Door G. W. VAN BELLE, te Rotterdam, wordt met succes gedebiteerd:

B. OVERBERG. **Kern der Bijbelsche Geschiedenis** in vragen en antwoorden, 1e stukje 25 cents, 2e stukje 20 cents.

Eerw. H. H. Geestelijken, H. H. Onderwijzers en allen, die met de opvoeding van onze katholieke jeugd belast zijn, worden bijzonder op dit nuttige werkje attent gemaakt. In vele Catechismussen, Scholen, enz. wordt dit werkje reeds sedert eenigen tijd met vrucht gebruikt.

Mogt zulks verlangd worden, zal de Uitgever, op *franco* aanvrage, 1 Ex. ter inzage toezenden.

(2121) J. J. ARKESTEYN EN ZOON, Boekhandelaren te 's Hertogenbosch, hebben uitgegeven:

Overwegingen voor alle dagen des jaars, door Mgr. R. Chálonner, Bisschop van Debra en Vic. Ap; opgedragen aan Z. D. H. Mgr. Joannes van Hooydonck, Bisschop van Breda. Tweede Deel, uit het Engelsch; Kerkelijk Goedgekeurd. Prijs *f* 0.50.

Vroeger werd door hen uitgegeven:

De maand Van Maria voor de jeugd. Een geschenk ter bevordering van deugd en godsvrucht. Kerkelijk Goedgekeurd. Prijs . . . . *f* 0.15.

☞ Bovenstaande zijn mede verkrijgbaar bij onzen Hoofd-Correspondent de Heer J. S. de Haas te Amsterdam, en verder bij alle soliede Boekhandelaren.

Bij den Uitgever dezer Courant zijn de volgende werken verkrijgbaar:

Dictionnaire de Theologie, par l'abbé Bergier, 4 vol. gr. in 12° . . . . *f* 9.00
Conférences sur l'Histoire Evangelique, prêchées à Rome, par le P. Finetti de la Compagnie de Jésus, 2 vol. in 8°. . . . . *f* 6.00
Le Prêtre ou le Sacerdoce Catholique considéré dans toutes ses gloires, par l'abbé P.-A. Turquais, vol. in 8° . . . . *f* 3.00
Memorial du Prédicateur ou Receuil des divers sujets du dogme et de la morale catholique appropriés à la chaire: a l'aide de textes de l'Ecriture sainte de passages des S. S. Pères, d'Histoires, de Pensées et d'annalyses de Sermons des Predicateurs de deuxième ordre, 2 vol. in 8° . . . . *f* 6.75
l'Évangile Médité et distribué, pour tous les jours de l'année, 2 vol. gr. in 8°. . . . . *f* 4.00
Manuel des Confesseurs, par l'abbé J. Gaume, Vic.-Gen. de Nevers. . . . . . . *f* 2.00
De la Connaissance et de l'amour du Fils de Dieu, N. S. Jésus-Christ, par le R. P. J.-B. Saint-Jure, 3 vol. in 8°. . . . . *f* 5.00
L'Homme Réligieux, par le R. P. J.-B. Saint-Jure 2 vol. in 8°. . . . . *f* 2.50
La Franc-Maçonnerie dans sa véritable signification, ou son organisation, son but et son histoire. Par Ed. Em. ECKERT, 2 vol. in 8°. . . . . *f* 3.00
Histoire des Révolutions de l'Empire d'Autriche. Années 1848 et 1849, par Alphonse Balleydier *f* 1.90
Histoire du Sonderbund, par J. Crétineau-Joly, 2 vol. . . . . *f* 2.50
Missions de Chine — Mémoire sur l'état actuel de la Mission du Kiang-nan 1842—1855, par le R. P. Broullion de la C. de J. suivi de Lettres relatives à l'Instruction 1851—1855, 1 vol. in 8°. . *f* 3.75
Clément XIII et Clément XIV, par le P. de Ravignan, de la Comp. de Jésus, vol. in 8°. *f* 3.00
Le Coeur de Jesus. Ascétisme et Littérature. Par le P. Eugène Desjardins de la Comp. de Jésus *f* 3.00
Du Protestantisme et de toutes les Hérésies dans leur rapport avec le Socialisme, par Auguste Nicolas, vol. in 8° . . . . *f* 1.75
Etude de la doctrine catholique dans le Concile de Trente, proposée comme moyen de réunion de toutes les communions chrétiennes. Par le R. P. Nampon de la Compagnie de Jésus . . . . . *f* 1.90
Oeuvres très complètes de Sainte Thérèse. Edition de M. labbé Migne, 4 vol. petit in 4° precédées du portret de la Sainte, du fac-simile de son écriture etc. . . . . . . *f* 14.40
Oeuvres complètes de Massillon, 3 vol. gr. 8°. . . . . *f* 7.00
Oeuvres complètes de Bourdaloue, 6 vol. gr. in 8°, belle édition de Besançon . . . *f* 9.00
Oeuvres du Cardinal P. Geraud, contenant: les Instructions, Lettres Pastorales, Mandements et Discours, suivi de Sermons inédits sur l'Eucharistie, l'enfant prodigue, les Saints, la Confession, les Mystères, l'humilité, l'Église. 3me édit. augmentée d'un Discours sur la Dévotion au Sacré Cœur de Jésus etc. 4 vol. avec portrait du Cardinal. . . . . . *f* 6.00
Oeuvres de Saint Denys l'aréopagite, par l'abbé Darboy, 1 vol. in 8°. . . . . *f* 3.85
Memoires d'Outre-tombe, par le Vicomte de Chateaubriand, 5 vol. in 8°. . . . . *f* 3.80
Sujets de Circonstances ou recueil d'Allocution et de Discours pour toutes les circonstances ordinaires et extraordinaires du Ministère Pastoral, 1 vol. in 8° *f* 3.50
La Science de la Vie, par M. l'abbé Martinet, 2 vol. . . . . *f* 2.00
Claræ Simplicesque explicationes libri Apocalypseos B. Joannis Apostoli. Auctore P. F. Verschraege, presbytero, 2 tom. gr. 8°. . . . . . . *f* 3.00
F. Lucii Ferraris. Prompta Bibliotheca canonica, juridica, moralis, theologica, nec non ascetica, polemnica, rubricistica, historica. Editio novissima, Tom. I—VI, A—R. à *f* 4 50 per vol.
Matyrologium Romanum. Editio novissima *f* 5.00
Theologia Mystica ad usum Directorum Ammarum, 2 tom. en Appendix Monita practica pro Directore ex opera cui titulus Directorium Asceticum, auctore R. P. Jo. Bap. Scaramelli Soc. Jes. . . . . *f* 4.00
Institutiones Juris Publici Ecclesiastici Joannes Cardinalis Soglia, 2 tom. gr. 8°, ouvrage honoré des lettres d'éloges des Souverains Ponitifes Gregoire XVI et Pie IX. . . . . *f* 7.00
Recueil d'Instructions pour la première communion par J. B. Martin, Vic. Génér. de Troyes *f* 1.50
L'ame pieuse en adoration devant la Sainte Eucharistie. Ouvrage utile surtout pour la Sainte Communion, par J. B. Pagini . . . . . *f* 0.75
Nouvelles Méditations ou la voie de Dieu enseignée aux coeurs droits, complement de l'Imitation Meditée, par M. l'abbé Herbet . . . . *f* 0.75

Te Amsterdam, bij C. L. VAN LANGENHUYSEN, Drukker en Uitgever.